tades tõkke saksastamisvoolule. A. 1887 asutas S. Viljandis esimese eesti perekondliku naiste-ajakirja »Linda«, mille ta a. 1893 edasi andis Pärnu H. Prantsule (vt.). Ajakirjas töötas S. südilt eesti naise enesetunde tõstmise suunas. Venestuse tõttu oli ta sunnitud viimaks a. 1899 koolipõllult lahkuma. — Ilukirjanduses katsus S. hiljeminigi õnne. Tema sulest ilmusid jutustused »Maarja ja Eeva« (Tartu, 1881, II tr. 1927) ja »Linda, rahva tütar« (»Postimees« 1900, nr. 176—95), kuid need ei ulatunud enam »Liina« tasapinnani. »Linda, rahva tütar« piitsutas niisama talupojalist harimatust, nagu »Liina« sakslaste üleolevat uhkust. Mõlemate juttude aine oli laenatud kirjaniku enda elust; juttudes, eriti viimases, kajastus autori protestihimuline iseloom, mis kahandas nende ilukirjanduslikku väärtust ja tegi nad ainult omal ajal loetavaks. — Oma viimsed eluaastad veetis S. suuremalt jaolt oma kasutütre ja väimehe Lamba talus Hummuli-Egeril ja Valgas, teotsedes kasutütre laste kasvatajana ja saades Eesti iseseisvuse aa. riiklikku kirjanikupaiukit. Ta suri 8. II 1923 Valgas. Eesti naisorganisatsioonide liidu algatusel püstitati tema haual Vändras a. 1926 mälestussammas.

L Suburg, Suburgi perekond (E. Kirj. 1923–24); Kampmann, Peaj. III[II], 141—44; Post. album, lk. 243 j.; »Liina« III tr. eessõna (A. Raud); E. Kirj. 1923, nr. 2 (A. Jürgenstein); Pvl. 1923, nr. 40; Vaba Maa 1923, nr. 33; Naiste Töö ja Elu 1925 (Alice Pagi). *A. J.*

SUERBEER, vt. **ALBERT II.**

SUIGUSAAR, Mihail (Mihkel), vaimulik ja ärkamisaegne tegelane, sünd. 22. I 1842 Kolga-Jaani klk. Võisiku v. Suigu talus peremehe pojana, salviti a. 1846 ühes vanematega kreeka-katoliku usku, õppis aa. 1855–64 Riias kr.-katoliku usu vaimulikus koolis ja peale seda Riia vaimulikus seminaris, mille lõpetas a. 1864. Aa. 1864–68 õppis ta Moskva vaimuliku akadeemia kirjandusloo osakonnas, omandades Baltimaade olusid käsitleva tööga kandidaadi astme, ja sai a. 1868 õpetajaks Riia vaimulikus seminaris, kus õpetas m. s. ka eesti keelt. Aa. 1869–79 toimis ta ühtlasi eestikeelsete teoste tsensorina, võttis 1870. a.-st. alates osa komisjoni töist, mille ülesandeks oli kr.-katol. usu kirikuteenistuse j. m. raamatute tõlkimine kohalikkude rahvaste keeltesse, ja oli aa. 1878–79 tegev ajaloo-õpetajana Riia jalaväe junkrute-koolis. A. 1879 õnnistati ta Pärnu Katariina õigeusu kiriku preestriks, mis ametis ta püsis kuni oma surmani 18. II 1916 Pärnus, toimides selle kõrval aa. 1879–94 Pärnu gümnaasiumides usuõpetajana ja a.-st 1900 kuni surmani Pärnu I jaoskonna praostina. A 1881 ülendati ta ülempreestriks. — S. on oma ameti kõrval osa võtnud eesti seltskondlikust tegevusest ja kaasa töötanud ärkamisaja kultuurilistes ettevõtetes. Nii juhtis ta Eesti Aleksandri kooli Pärnu Komitee tegevust ja toimis aa. 1882—88 lühikese vaheajaga Pärnu Eesti Põllumeeste Seltsi esimehena. Ta oli ühenduses pea kõigi tähtsamate ärkamisaja tegelastega; eriti soe vahekord valitses tema ja C. R. Jakobson'i vahel. Tsensoriks olles mõjus ta kaasa I Eesti laulupeo loa saamisele, võimaldas C. R. Jakobson'i »Kolme isamaa kõne« ilmumise Peterburis ja oli hiljemini abiks ka »Sakala« asutamiseks loa hankimisel. Oma pehme iseloomu tõttu ei suutnud S. rahvuspolitilisis küsimusis siiski aktiivset ega juhtivat osa etendada.

E. Kirj. 1916, lk. 235–44 (A. Laar); A. Küng'i käsikirjalised märkused (E. biogr. leksikoni arhiivis); Usk ja Elu 1916, nr. 9—16; Tallinna Teataja 1916, nr. 11. *R. K.*

SUITS, Aino Emilia, järgneva naine, kirjandusteadlane, sünd. 9 XI 1884 ukj. Haapajärvi klk. Soomes praost E. Thauvón'i tütrena, õppis aa. 1903—11 Helsingi ülikoolis soome keeleteadust ja kirjanduslugu ning soome ja võrdlevat etnograafiat. Omandanud a. 1911 *mag. phil.* astme ja naitunud G. Suitsuga (vt.) s. a., oli S. aa. 1916–23 ajutiseks abijõuks Helsingi ülikooli raamatukogus ja on a.-st 1924 toiminud soome keele lektorina Tartu ülikoolis. — Ajakirjas »Noor-Eesti« 1910—11 avaldas S. nimimärgi »via« all paar artiklit soome kunstist. Tema tõlkes on ilmunud Emilia Tavia varjunime all kogu Fr. Tuglase novelle tiitliga »Vilkuva tuli« (Helsingi, 1911). Ka ilmutas ta kevadel 1917 Turu ajalehe »Uusi Aura« veergudel artikli Eesti iseseisvuse võimalusist ja on teinud kaastööd eesti ajakirjandusele. A. 1918 töötas ta koos oma mehega Eesti välisdelegatsioonis selle informatsioonibüroo sekretärina ja tegi sügisel s. a. hädaohtliku ja seiklusrikka teekonna okupeeritud Eestisse ühenduse pidamise otstarbel välisdelegatsiooni ja Eesti põrandaaluse Ajutise Valitsuse vahel.

Isikl. saadud andmed; A. Bergholm, Sukukirja II (1901). *T.*

SUITS, Gustav, kirjanik ja kirjandusteadlane, sünd. 18. XI 1883 Tartumaal Võnnu klk. Võnnu küla koolimajas. Ta isa, koolmeister Hendrik Suitso (valla hingekirjas Suits), oli elurõõmus ja seltskondlik, kuid hädise tervisega, nii et koolmeistri-kohustusi tema viimaseil eluaastail pidi täitma vend Jaan S., kes 4-aastasele vennale lugemise selgeks õpetas. Pärast isa surma (1890) jäi S. ühes emaga koolimajja edasi elama, oma õe ja koolmeistrist õemehe juurde. Siin õppis ta

Eesti biograafiline leksikon, 1926-1929, lk. 495